TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2006. gada 19. septembrī *

Lieta C-506/04

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Cour administrative* (Luksemburga) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 7. decembrī un Tiesā reģistrēts 2004. gada 9. decembrī, tiesvedībā

Graham J. Wilson

pret

Ordre des avocats du barreau de Luxembourg.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*] un A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], R. Šintgens [*R. Schintgen*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] (referents), E. Juhāss [*E. Juhász*], E. Levits, A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

* Tiesvedības valoda — franču.

ģenerāladvokāte K. Štiksa-Hakla [*C. Stix-Hackl*],
sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 14. martā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Vilsona [*Wilson*] kunga vārdā — L. Lorenga [*L. Lorang*], advokāte, K. Vaida [*C. Vajda*], *QC*, un V. Slouena [*V. Sloane*], *barrister*,

— Luksemburgas Advokātu kolēģijas [*Ordre des avocats du barreau de Luxembourg*] vārdā — Š. Osola [*C. Ossola*] un Š. Kaufholds [*C. Kaufhold*], advokāti,

— Luksemburgas valdības vārdā — Z. Šreiners [*S. Schreiner*], pārstāvis, kam palīdz L. Dipons [*L. Dupong*], advokāts,

— Francijas valdības vārdā — S. Berheota-Nunjesa [*C. Bergeot-Nunes*] un Ž. de Bergess [*G. de Bergues*], pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz A. Čingolo [*A. Cingolo*], *avvocato dello Stato*,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — R. Kodvela [*R. Caudwell*], pārstāve, kam palīdz M. Demetriu [*M. Demetriou*], *barrister*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — A. Bordess [*A. Bordes*] un H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 11. maijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvu 98/5/EK par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija (OV L 77, 36. lpp.).

2 Šis lūgums tika izteikts, izskatot strīdu par Luksemburgas Zvērinātu advokātu kolēģijas padomes (turpmāk tekstā — "kolēģijas padome") atteikumu reģistrēt Vilsonu, Apvienotās Karalistes pilsoni, Luksemburgas advokātu kolēģijā.

Atbilstošās tiesību normas

Direktīva 98/5

3 Saskaņā ar Direktīvas 98/5 2. panta pirmo daļu:

"Jebkuram advokātam ir tiesības ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu jebkurā citā dalībvalstī pastāvīgi veikt 5. pantā precizētās darbības."

4 Direktīvas 98/5 3. pantā ar nosaukumu "Reģistrācija kompetentajā iestādē" ir noteikts:

"1. Advokāts, kurš vēlas praktizēt dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā viņš ieguvis savu profesionālo kvalifikāciju, reģistrējas minētās valsts kompetentajā iestādē.

2. Uzņēmējas dalībvalsts kompetentā iestāde reģistrē advokātu, kad viņš ir uzrādījis sertifikātu, kurš apliecina viņa reģistrāciju savas mītnes valsts kompetentajā iestādē. Tā var prasīt, lai mītnes valsts kompetentās iestādes izsniegtais sertifikāts nebūtu vecāks par trim gadiem. Tā informē mītnes valsts kompetento iestādi par reģistrāciju.

[..]"

Direktīvas 98/5 5. pantā ar nosaukumu "Darbības joma" ir paredzēts:

"1. Ievērojot 2. un 3. punktu, advokāts, kurš praktizē ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu, veic tās pašas profesionālās darbības kā advokāts, kurš praktizē ar attiecīgo profesionālo nosaukumu, kas tiek lietots uzņēmējā dalībvalstī, un var, *inter alia*, sniegt konsultācijas savas mītnes dalībvalsts tiesībās, Kopienas tiesībās, starptautiskajās tiesībās un uzņēmējas dalībvalsts tiesībās. Viņš jebkurā gadījumā ievēro procesuālās normas, kas piemērojamas attiecīgās valsts tiesās.

2. Dalībvalstis, kuras atļauj savā teritorijā noteiktām advokātu kategorijām sagatavot dokumentus, lai iegūtu tiesības pārvaldīt mirušu personu īpašumus un radītu vai nodotu zemes īpašuma tiesības, kas citās dalībvalstīs ir rezervētas profesijām, kas nav advokāta profesija, var izslēgt no šādas darbības veikšanas advokātus, kuri praktizē ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu, kas piešķirts vienā no šīm citām dalībvalstīm.

3. Lai veiktu darbības klienta pārstāvībai vai aizstāvībai tiesas prāvā, un ciktāl uzņēmējas dalībvalsts tiesību normas šādas darbības rezervē tiem advokātiem, kuri praktizē ar šīs valsts profesionālo nosaukumu, pēdējā var prasīt, lai advokāti, kuri praktizē ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu, strādātu sadarbībā ar advokātu, kurš praktizē attiecīgajā tiesu iestādē un kurš vajadzības gadījumā būtu atbildīgs šīs iestādes priekšā, vai ar tajā praktizējošu *avoué*.

Tomēr, lai nodrošinātu tiesu sistēmas vienmērīgu darbību, dalībvalstis var pieņemt specifiskas normas attiecībā uz pieeju augstākajām tiesām, piemēram, izmantojot advokātus ar noteiktu specializāciju."

6 Direktīvas 98/5 9. pantā, kura nosaukums ir "Apsvērumi un tiesiskās aizsardzības līdzekļi", ir noteikts:

"Lēmumos par 3. pantā minētās reģistrācijas neveikšanu vai šādas reģistrācijas anulēšanu un lēmumos, kas nosaka disciplināras sankcijas, norāda to pamatojošos apsvērumus.

Tiesa vai tribunāls nodrošina pret šādiem lēmumiem vērstus tiesiskās aizsardzības līdzekļus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem."

7 Direktīvas 98/5 10. pantā ar nosaukumu "Tāda pati attieksme kā pret uzņēmējas dalībvalsts advokātu" ir ietverti šādi noteikumi:

"1. Ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu praktizējošs advokāts, kas uzņēmējā dalībvalstī ir efektīvi un regulāri vismaz trīs gadus veicis darbību šīs valsts tiesību jomā, to skaitā Kopienas tiesību jomā, nolūkā saņemt atļauju darboties advokāta profesijā uzņēmējā dalībvalstī, ir atbrīvots no [Padomes 1988. gada 21. decembra] Direktīvas 89/48/EEK [par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību (OV 1989, L 19, 16. lpp.)] 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā izklāstītajiem nosacījumiem. "Efektīva un regulāra veikšana" nozīmē faktisku darbības veikšanu bez jebkādiem pārtraukumiem, izņemot ar ikdienas dzīvi saistītos.

[..]

3. Ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu praktizējošs advokāts, kas ir vismaz trīs gadus efektīvi un regulāri veicis profesionālo darbību uzņēmējā dalībvalstī, bet šīs valsts tiesību jomā darbojies īsāku laiku, var saņemt no minētās valsts kompetentās iestādes atļauju darboties advokāta profesijā uzņēmējā dalībvalstī un tiesības to praktizēt ar profesionālo nosaukumu, kurš atbilst šai profesijai šajā dalībvalstī, neizpildot Direktīvas 89/48 [..] 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētos nosacījumus, bet saskaņā ar turpmāk minētajiem nosacījumiem un procedūrām:

a) uzņēmējas dalībvalsts kompetentā iestāde ņem vērā efektīvu un regulāru profesionālo darbību, kas veikta iepriekšminētajā laikposmā, un jebkādas zināšanas un profesionālo pieredzi uzņēmējas dalībvalsts tiesību jomā, un to, vai ir apmeklētas jebkādas lekcijas un semināri par uzņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem, to skaitā par normām, kas reglamentē profesionālo praksi un ētiku.

[..]"

Valsts tiesības

8 Saskaņā ar 1991. gada 10. augusta Likuma par advokāta profesiju (*Mémorial* A 1991, 1110. lpp.; turpmāk tekstā — "1991. gada 10. augusta likums") 5. pantu:

"Advokāta profesijā var praktizēt tikai pēc reģistrācijas kādā no Luksemburgas Lielhercogistes advokātu kolēģijām."

9 1991. gada 10. augusta likuma 6. pants ir šāds:

"1) Lai varētu veikt reģistrāciju, ir jāizpilda šādas prasības:

a) jāuzrāda nepieciešamais godājamības apliecinājums;

b) jāpierāda atbilstība prakses (stažēšanās) uzsākšanas nosacījumiem;

izņēmuma kārtā kolēģijas padome personas, kuras stažēšanos ir pabeigušas savā mītnes valstī un var pierādīt vismaz piecu gadu ilgu stāžu, var atbrīvot no dažu prakses uzsākšanas prasību izpildes.

c) jābūt Luksemburgas vai kādas Eiropas Kopienu dalībvalsts pilsonim. Ja kandidāts ir no valsts, kura nav Eiropas Kopienu dalībvalsts, kolēģijas padome viņu no šīs prasības izpildes var atbrīvot, iepriekš par to apspriežoties ar tieslietu ministru un saņemot savstarpējības apliecinājumu no attiecīgās valsts. Tas pats attiecināms uz kandidātiem, kuriem ir politiskā bēgļa statuss un kuriem ir patvēruma meklēšanas tiesības Luksemburgas Lielhercogistē.

2) Pirms reģistrācijas Advokātu kolēģijā advokāta amata kandidāti kolēģijas padomes priekšsēdētāja vai tā pārstāvja klātbūtnē Kasācijas tiesā nodod šādu zvērestu: "Es zvēru būt uzticīgs Lielhercogam, ievērot Konstitūciju un likumus; es zvēru izrādīt pienākošos cieņu tiesām; nesniegt padomus vai aizstāvību lietās, kuras es pēc savas sirdsapziņas neatzīstu par taisnīgām esam" [*"Je jure fidélité au Grand-Duc, obéissance à la Constitution et aux lois de l'État; de ne pas m'écarter du respect dû aux tribunaux; de ne conseiller ou défendre aucune cause que je ne croirais pas juste en mon âme et conscience*"]."

10 Šīs reģistrācijas prasības tika grozītas ar 14. pantu 2002. gada 13. novembra likumā par Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvas 98/5/EK par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija, transponēšanu Luksemburgas tiesībās un ietvēra: pirmkārt, grozītā 1991. gada 10. augusta Likuma par advokāta profesiju grozījumus; otrkārt, 1999. gada 31. maija Likuma par sabiedrību nodibināšanas vietu grozījumus (*Mémorial* A 2002, 3202. lpp.; turpmāk tekstā — "2002. gada 13. novembra likums").

11 Ar minēto 14. pantu 1991. gada 10. augusta likuma 6. panta 1. punktam īpaši tika pievienots d) apakšpunkts, kurā paredzēta šāda reģistrācijas prasība:

"jāpārvalda tiesību aktu valoda, kā arī administratīvo un tiesu iestāžu valoda 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu režīmu izpratnē".

12 Tiesību aktu valoda ir noteikta 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu režīmu (*Mémorial* A 1984, 196. lpp.) 2. pantā:

"Tiesību akti un to izpildes noteikumi ir franču valodā. Ja normatīvajiem un administratīvajiem aktiem ir pievienots tulkojums, noteicošais ir teksts franču valodā.

Gadījumā, kad šā panta pirmajā daļā minēto izpildes noteikumu tekstu valodā, kas nav franču valoda, izstrādā valsts iestāde, reģionālas vai sabiedriskas organizācijas, noteicošais ir teksts attiecīgās iestādes izmantotajā valodā.

Ar šo pantu netiek izdarīta atkāpe no starptautisku nolīgumu jomā piemērojamajām normām."

13 Administratīvajās un tiesu iestādēs lietojamās valodas ir noteiktas 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu režīmu 3. pantā:

"Strīdus vai bezstrīdus administratīvos jautājumos un tiesā izmanto franču, vācu vai luksemburgiešu valodu, ja vien attiecībā uz atsevišķām jomām nav noteikts citādi."

14 Saskaņā ar 2002. gada 13. novembra likuma 3. panta 1. punktu advokātam, kas savu kvalifikāciju ieguvis dalībvalstī, kura nav Luksemburgas Lielhercogiste (turpmāk tekstā — "Eiropas advokāts"), lai tas varētu veikt savu profesionālo darbību ar savas mītnes valsts nosaukumu, ir jābūt reģistrētam kādā no Luksemburgas Lielhercogistes advokātu kolēģijām.

15 Saskaņā ar tā paša likuma 3. panta 2. punktu:

"Luksemburgas Lielhercogistes Advokātu kolēģijas padome, kura lemj par Eiropas advokāta lūgumu ļaut tam veikt savu profesionālo darbību ar savas mītnes valsts nosaukumu, pēc tam, kad notikusi saruna, kurā kolēģijas padome pārliecinājusies par to, ka advokāts pārvalda vismaz 1991. gada 10. augusta likuma 6. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteiktās valodas un ir uzrādījis 1991. gada 10. augusta likuma 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā, c) apakšpunkta pirmajā teikumā un

d) apakšpunktā uzskaitītos dokumentus, kā arī apliecinājumu, ka Eiropas advokāts ir reģistrēts mītnes dalībvalsts kompetentajā iestādē, ieraksta Eiropas advokātu attiecīgās kolēģijas reģistrā. [..]

[..]"

16 Saskaņā ar 2002. gada 13. novembra likuma 3. panta 3. punktu šā panta 2. punktā minētā lūguma reģistrēt izpildes atteikumi ir jāpamato un jāpaziņo attiecīgajam advokātam un "tos var pārsūdzēt 1991. gada 10. augusta likuma 26. panta 7. punktā un turpmākajos pantos noteiktajos apstākļos un kārtībā".

17 1991. gada 10. augusta likuma 26. panta 7. punktā it īpaši ir noteikts, ka atteikumu reģistrēt advokātu kolēģijā ieinteresētā persona var pārsūdzēt Disciplinārlietu un administratīvajā padomē.

18 Šīs struktūras organizācija ir noteikta šā likuma 24. pantā:

"1) Ar šo likumu izveido Disciplinārlietu un administratīvo padomi, kurā ietilpst pieci I sarakstā reģistrēti advokāti, no kuriem četrus ar vienkāršu balsu vairākumu ievēl Luksemburgas Advokātu kolēģijas padomes pilnsapulce un vienu — Dīkirhes [*Diekirch*] Advokātu kolēģijas padomes pilnsapulce.

Luksemburgas Advokātu kolēģijas padomes pilnsapulce ievēl četrus aizstājējus, bet Dīkirhes Advokātu kolēģijas padomes pilnsapulce — vienu. Katru īsteno locekli gadījumā, ja radušies šķēršļi viņa darbībai, aizvieto pēc stāža ranga nākamais aizstājējs no tās kolēģijas, kurai viņš pieder, un, ja radušies šķēršļi viņa kolēģijas locekļu darbībai, — aizstājējs no citas kolēģijas.

2) Locekļu pilnvaru laiks ir divi gadi, skaitot no 15. septembra pēc to ievēlēšanas. Īstenā locekļa vai aizstājēja amata vakances gadījumā Disciplinārlietu un administratīvā padome ievēl attiecīgo locekli no jauna. No jauna ievēlēto īsteno locekļu vai aizstājēju pilnvaras izbeidzas datumā, kad būtu jāizbeidzas locekļa, kura vietā tie ievēlēti, pilnvarām. Disciplinārlietu un administratīvās padomes locekļus var ievēlēt atkārtoti.

3) Disciplinārlietu un administratīvā padome ievēl priekšsēdētāju un tā vietnieku. Ja radušies šķēršļi priekšsēdētāja un tā vietnieka darbībai, padomi vada pēc stāža ranga vecākais loceklis. Sekretāra pienākumus veic pēc stāža ranga jaunākais loceklis.

4) Lai kļūtu par Disciplinārlietu un administratīvās padomes locekli, personai ir jābūt Luksemburgas pilsonim, jābūt reģistrētai I advokātu sarakstā vismaz piecus gadus un tā nedrīkst būt advokātu kolēģijas padomes locekle.

5) Ja Disciplinārlietu un administratīvo padomi nevar izveidot saskaņā ar iepriekšminēto, tās locekļus ieceļ tā advokātu kolēģijas padome, kurai būtu jāaizstāj locekļi."

19 1991. gada 10. augusta likuma 28. panta 1. punktā ir paredzēta iespēja pārsūdzēt Disciplinārlietu un administratīvās padomes lēmumus.

20 Pirms 2002. gada 13. novembra likuma spēkā esošajā redakcijā šā panta 2. punkts bija šāds:

"Šim nolūkam izveido Disciplinārlietu un administratīvo apelācijas padomi, kurā ietilpst divi Apelācijas tiesas tiesneši un viens piesēdētājs — I advokātu sarakstā reģistrēts advokāts.

Padomes locekļus — tiesnešus un to aizstājējus, kā arī padomes sekretāru pēc Augstākās tiesas priekšlikuma ar Lielhercoga rīkojumu ieceļ uz diviem gadiem. To atalgojumu nosaka Lielhercoga noteikumos.

Piesēdētāju — advokātu un tā aizstājēju ar Lielhercoga rīkojumu ieceļ uz diviem gadiem. Tos izvēlas no saraksta, kurā ietilpst trīs I advokātu sarakstā vismaz piecus gadus reģistrēti advokāti un kuru katram amatam iesniedz katra advokātu kolēģijas padome.

Piesēdētāja amats nav savietojams ar advokātu kolēģijas padomes locekļa vai Disciplinārlietu un administratīvās padomes locekļa amatu.

Disciplinārlietu un administratīvā apelāciju padome atrodas Augstākās tiesas telpās, kura nodrošina arī sekretariāta pakalpojumus."

21 1991. gada 10. augusta likuma 28. panta 2. punktā, kurš grozīts ar 2002. gada 13. novembra likuma 14. pantu, tagad ir noteikts šādi:

"Šim nolūkam izveido Disciplinārlietu un administratīvo apelācijas padomi, kurā ietilpst divi Apelācijas tiesas tiesneši un trīs piesēdētāji — I advokātu sarakstā reģistrēti advokāti.

[..]

Piesēdētājus — advokātus un to aizstājējus ar Lielhercoga rīkojumu ieceļ uz diviem gadiem. Tos izvēlas no saraksta, kurā ietilpst pieci I advokātu sarakstā vismaz piecus gadus reģistrēti advokāti un kuru katram amatam iesniedz katra advokātu kolēģijas padome.

[..]

Disciplinārlietu un administratīvās apelācijas padomes priekšsēdētājs ir pēc stāža ranga visvecākais tiesnesis."

22 Saskaņā ar 1991. gada 10. augusta likuma 8. panta 3. punktu, kurā grozījumi izdarīti ar 2002. gada 13. novembra likuma 14. pantu, katras advokātu kolēģijas reģistrā ietilpst četri saraksti, proti:

"1. I saraksts — advokāti, kuri atbilst 5. un 6. panta prasībām un kuri ir nokārtojuši likumā paredzēto stāža gala eksāmenu;

2. II saraksts — advokāti, kuri atbilst 5. un 6. panta prasībām;

3. III saraksts — advokāti — goda biedri;

4. IV saraksts — advokāti, kuri savu profesionālo darbību veic ar savas mītnes valsts nosaukumu."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

23 Vilsons, Apvienotās Karalistes pilsonis, ir advokāts [*barrister*]. Viņš ir Anglijas un Velsas Zvērinātu advokātu kolēģijas biedrs kopš 1975. gada. Advokāta profesionālo darbību Luksemburgā viņš veic kopš 1994. gada.

24 2003. gada 29. aprīlī Advokātu kolēģijas padome Vilsonu uzaicināja uz 2002. gada 13. novembra likuma 3. panta 2. punktā paredzētajām pārrunām.

25 2003. gada 7. maijā Vilsons uz šīm pārrunām ieradās kopā ar advokātu — luksemburgieti, taču kolēģijas padome atteicās ļaut pēdējam piedalīties pārrunās.

26 Ar 2003. gada 14. maijā reģistrētu vēstuli kolēģijas padome Vilsonu informēja par savu lēmumu atteikt reģistrēt viņu advokātu reģistra IV sarakstā, kurā reģistrē advokātus, kuri veic savu profesionālo darbību ar savas mītnes valsts nosaukumu. Šis lēmums bija pamatots šādi:

"Kad kolēģijas padome Jūs informēja, ka nepieļauj advokāta klātbūtni, kas nav paredzēta likumā, Jūs atteicāties piedalīties pārrunās bez advokāta [..] klātbūtnes. Tādējādi kolēģijas padome nevarēja pārliecināties par Jūsu valodu zināšanām saskaņā ar 1991. gada 10. augusta likuma 6. panta 1. punktu [..]."

27 Ar šo vēstuli kolēģijas padome Vilsonu informēja, ka "saskaņā ar 1991. gada 10. augusta likuma 26. panta 7. punktu šo lēmumu var pārsūdzēt, iesniedzot sūdzību Disciplinārlietu un administratīvajā padomē (Boîte Postale 575, L-1025, Luxembourg) četrdesmit dienu laikā no šīs vēstules nosūtīšanas dienas".

28 Ar 2003. gada 28. jūlija prasības pieteikumu Vilsons Luksemburgas Administratīvajā tiesā cēla prasību par šā lēmuma atcelšanu.

29 Ar 2004. gada 13. maija spriedumu šī tiesa atzina, ka tai šī lieta nav piekritīga.

30 Ar prasības pieteikumu, kurš Administratīvās tiesas kancelejā saņemts 2004. gada 22. jūnijā, Vilsons par šo spriedumu iesniedza apelācijas prasību.

31 Iesniedzējtiesa paskaidro, ka jautājums par Luksemburgas tiesībās paredzētās pārsūdzības kārtības saderību ar Direktīvas 98/5 9. pantu ir tieši saistīts ar jautājumu par administratīvo tiesu kompetenci spriest pamata prāvā. Pamatā tā izsaka šaubas par Luksemburgas tiesību normu par Eiropas advokātu, kuri vēlas praktizēt Luksemburgā, valodu zināšanu pārbaudi saderīgumu ar Kopienu tiesībām.

32 Šādos apstākļos Administratīvā tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas 98/5 [..] 9. pants ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka tas izslēdz tādu prasības tiesvedību, kādu ieviesa ar 1991. gada 10. augusta likumu, kas grozīts ar 2002. gada 13. novembra likumu?

2) Vai pārsūdzības instances, it īpaši tādas kā Disciplinārlietu un administratīvā padome un Disciplinārlietu un administratīvā apelācijas padome, ir "tiesiskās aizsardzības līdzekļi" Direktīvas 98/5 9. panta nozīmē, un vai [šis pants] ir jāinterpretē tādējādi, ka tas izslēdz tādu apelācijas tiesvedības veidu, kas uzliek [pienākumu] vērsties vienā vai vairākās [prasības tiesvedības sistēmā] esošajās institūcijās pirms tiesību jautājumu izskatīšanai "tiesai vai tribunālam" minētā panta nozīmē iesniegšanas?

3) Vai dalībvalstu kompetentās iestādes ir tiesīgas izvirzīt prasību pārzināt šīs dalībvalsts valodas [citas] dalībvalsts advokātam, lai viņš varētu pastāvīgi praktizēt advokāta profesijā ar savas mītnes valsts nosaukumu Direktīvas 98/5 5. pantā definētajās profesionālās darbības jomās?

4) It īpaši, vai kompetentās iestādes var noteikt, ka uz šīm tiesībām praktizēt [advokāta] profesiju attiecas noteikums par to, ka advokātam jānokārto mutisks pārbaudījums visās trīs (vai vairākās) galvenajās uzņēmējas dalībvalsts valodās, kas tādējādi ļautu kompetentajām iestādēm pārbaudīt, vai advokāts šīs valodas pārvalda, un, ja tā ir, kādas procesuālās garantijas (ja tādas pastāv) ir jānodrošina?"

Par pirmo un otro jautājumu

Par Tiesas kompetenci atbildēt uz šiem jautājumiem un to pieņemamību

33 Luksemburgas Zvērinātu advokātu kolēģija, ko atbalsta Luksemburgas valdība, uzskata, ka pirmie divi jautājumi neietilpst Tiesas kompetencē. Faktiski iesniedzējtiesa ar šiem jautājumiem ir lūgusi Direktīvas 98/5 9. panta interpretāciju, ņemot vērā valsts tiesību normas. Tādēļ Tiesa nav kompetenta nedz noteikt, vai valsts tiesību normas ir saderīgas ar Kopienu tiesībām, nedz arī šīs normas interpretēt.

34 Tiesai procedūrā, kas uzsākta atbilstoši EKL 234. pantam, nav jāspriež par valsts tiesību noteikumu saderību ar Kopienu tiesībām (skat. it īpaši 1994. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-130/93 *Lamaire, Recueil*, I-3215. lpp., 10. punkts). Turklāt ar minēto pantu nodibinātās tiesu iestāžu sadarbības sistēmas ietvaros valsts tiesību normu interpretācija ir piekritīga valsts tiesām, nevis Kopienu tiesai (skat. it īpaši 1993. gada 12. oktobra spriedumu lietā C-37/92 *Vanacker* un *Lesage, Recueil*, I-4947. lpp., 7. punkts).

35 Tomēr Tiesas kompetencē ir sniegt valsts tiesai visus norādījumus par Kopienu tiesību interpretāciju, kas ļauj tai pašai spriest par valsts tiesību normu saderību ar Kopienu tiesībām (skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Lamaire*, 10. punkts).

36 Šajā gadījumā divi pirmie jautājumi attiecas uz lūgumu interpretēt Direktīvas 98/5 9. pantu, lai iesniedzējtiesa varētu izvērtēt Luksemburgas tiesībās paredzētās apelācijas tiesvedības saderību ar šo pantu. Tādējādi šie jautājumi ietilpst Tiesas kompetencē.

37 Luksemburgas Zvērinātu advokātu kolēģija turklāt uzskata, ka iesniedzējtiesas lēmumā nav ietvertas norādes par pamata lietā minēto apelācijas instanču raksturu, sastāvu un darbības veidu, kas var būt šķērslis Tiesai sniegt noderīgu atbildi iesniedzējtiesai uz diviem pirmajiem jautājumiem.

38 Šajā sakarā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai sniegtu valsts tiesai noderīgu Kopienu tiesību interpretāciju, tai jānorāda faktisko apstākļu un atbilstošo tiesību normu konteksts, kurā uzdod jautājumus, vai vismaz jānorāda faktiskie pieņēmumi, uz kuriem balstās šie jautājumi (skat. 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-67/96 *Albany, Recueil*, I-5751. lpp., 39. punkts, un 2000. gada 11. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-51/96 un C-191/97 *Deliège, Recueil*, I-2549. lpp., 30. punkts).

39 Informācijai, ko ietver iesniedzējtiesas lēmumi, ir ne tikai jāļauj Tiesai sniegt noderīgas atbildes, bet arī jādod iespēja dalībvalstu valdībām, kā arī ieinteresētajiem lietas dalībniekiem sniegt apsvērumus atbilstoši Tiesas Statūtu 23. pantam. Tiesas pienākums ir nodrošināt, lai šī iespēja tiktu aizsargāta, ņemot vērā, ka atbilstoši šim

pantam ieinteresētajiem lietas dalībniekiem tiek darīti zināmi tikai iesniedzējtiesas lēmumi (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Albany*, 40. punkts, un 2005. gada 12. aprīļa spriedumu lietā C-145/03 *Keller*, Krājums, I-2529. lpp., 30. punkts).

40 Šajā gadījumā, pirmkārt, no pamata prāvas dalībnieku, dalībvalstu valdību un Eiropas Kopienu Komisijas iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka tie ir varējuši izteikt noderīgu viedokli par pirmajiem diviem jautājumiem.

41 Otrkārt, Tiesa uzskata, ka tai pietiek ar paskaidrojumiem, kas izriet no iesniedzējtiesas rīkojuma un apsvērumiem, kas tai ir iesniegti, lai tā varētu sniegt noderīgu atbildi.

42 No iepriekš minētā izriet, ka Tiesai ir jāsniedz atbilde uz pirmajiem diviem jautājumiem.

Par lietas būtību

43 Ar pirmajiem diviem jautājumiem, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas, lai Tiesa sniegtu valsts tiesisko aizsardzības līdzekļu jēdziena Direktīvas 98/5 9. panta nozīmē interpretāciju saistībā ar tādu apelācijas tiesvedību kā Luksemburgas tiesību aktos paredzētā.

44 Šajā sakarā jāatgādina, ka Direktīvas 98/5 9. pantā ir noteikts, ka pret uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes lēmumiem atteikt reģistrēt advokātu, kurš vēlas veikt savu profesionālo darbību ar savas mītnes valsts nosaukumu, var izmantot valsts tiesību aktos paredzētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

45 No šīs normas izriet, ka dalībvalstīm ir jāveic pasākumi, kas būtu pietiekami efektīvi Direktīvas 98/5 mērķa sasniegšanai, un jārūpējas par to, lai uz šādi piešķirtajām tiesībām attiecīgās personas varētu efektīvi atsaukties valsts tiesās (skat. pēc analoģijas 1986. gada 15. maija spriedumu lietā 222/84 *Johnston*, *Recueil*, 1651. lpp., 17. punkts).

46 Kā to uzsvērusi arī Francijas valdība un Komisija — ar minētajā normā paredzēto tiesas kontroli tiek pausts Kopienu tiesību vispārējais princips, kas izriet no dalībvalstu kopējām konstitucionālajām tradīcijām un kas noteikts Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. un 13. pantā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Johnston*, 18. punkts; 1987. gada 15. oktobra spriedumu lietā 222/86 *Heylens* u.c., *Recueil*, 4097. lpp., 14. punkts; 2001. gada 27. novembra spriedumu lietā C-424/99 Komisija/Austrija, *Recueil*, I-9285. lpp., 45. punkts, un 2002. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-459/99 *MRAX*, *Recueil*, I-6591. lpp., 101. punkts).

47 Lai nodrošinātu Direktīvā 98/5 paredzēto tiesību efektīvu aizsardzību tiesā, attiecīgajai instancei, kurai jāizskata prasība pret direktīvas 3. pantā minētās reģistrēšanas atteikumu, ir jāatbilst Kopienu tiesībās paredzētajam tiesas jēdzienam.

48 Minētais jēdziens ir ticis aprakstīts Tiesas judikatūrā par valsts tiesas jēdzienu EKL 234. panta izpratnē, norādot vairākus kritērijus, kuriem attiecīgajai tiesu instancei jāatbilst — noteikta ar likumu, pastāvīga, jurisdikcijas obligātums, sacīkstes princips tiesvedībā un tiesību normu piemērošana (šajā sakarā skat. 1966. gada 30. jūnija

spriedumu lietā 61/65 *Vaassen-Goebbels, Recueil*, 377., 395. lpp., un 1997. gada 17. septembra spriedumu lietā C-54/96 *Dorsch Consult, Recueil*, I-4961. lpp., 23. punkts), kā arī neatkarība un objektivitāte (šajā sakarā skat. 1987. gada 11. jūnija spriedumu lietā 14/86 *Pretore di Salò/X, Recueil*, I-2545. lpp., 7. punkts; 1988. gada 21. aprīļa spriedumu lietā 338/85 *Pardini, Recueil*, 2041. lpp., 9. punkts, un 2001. gada 29. novembra spriedumu lietā C-17/100 *De Coster, Recueil*, I-9445. lpp., 17. punkts).

49 Neatkarības jēdziens, kas raksturīgs uzdevumam spriest tiesu, visupirms nozīmē to, ka attiecīgajai tiesai ir jābūt neitrālas trešās personas pozīcijā attiecībā pret iestādi, kura pieņēmusi apstrīdēto lēmumu un pret kuru vērsta prasība (šajā sakarā skat. 1993. gada 30. marta spriedumu lietā C-24/92 *Corbiau, Recueil*, I-1277. lpp., 15. punkts, un 2002. gada 30. maija spriedumu lietā C-516/99 *Schmid, Recueil*, I-4573. lpp., 36. punkts).

50 Tam turklāt ir divi aspekti.

51 Pirmais, ārējais, aspekts ir tāds, ka tiesu instancei ir jābūt aizsargātai no ārējas iejaukšanās vai spiediena, kas varētu apdraudēt tās sastāva neatkarību, izskatot tām uzticētos strīdus (šajā sakarā skat. 1999. gada 4. februāra spriedumu lietā C-103/97 *Köllensperger* un *Atzwanger, Recueil*, I-551. lpp., 21. punkts, un 2000. gada 6. jūlija spriedumu lietā C-407/98 *Abrahamsson* un *Anderson, Recueil*, I-5539. lpp., 36. punkts; skat. šajā pašā sakarā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1984. gada 28. jūnija spriedumu lietā *Campbell* un *Fell* pret Apvienoto Karalisti, A sērija, Nr. 80, 78. punkts). Šim būtiskajam atbrīvojumam no ārējas ietekmes ir nepieciešamas tādas noteiktas garantijas kā neatceļamība, lai aizsargātu tos, kuriem ir dots uzdevums izlemt strīdu (šajā sakarā skat. 1998. gada 22. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-9/97 un C-118/97 *Jokela* un *Pitkäranta, Recueil*, I-6267. lpp., 20. punkts).

52 Otrais, iekšējais, aspekts ir saistīts ar objektivitātes jēdzienu un attiecas uz to, ka tiek saglabāta vienāda distance attiecībā pret strīda dalībniekiem un to attiecīgajām

interesēm strīda priekšmetā (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Abrahamsson* un *Anderson*, 32. punkts) un, izņemot striktu tiesību normu piemērošanu, absolūta neieinteresētība strīda atrisinājumā.

53 Šīm neatkarības un objektivitātes garantijām ir nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, it īpaši attiecībā uz tiesas sastāvu, iecelšanu, pilnvaru ilgumu, kā arī tās locekļu atturēšanās, noraidīšanas un atsaukšanas iemesliem, lai kliedētu jebkādas pamatotas šaubas indivīdos par minētās tiesas ārēju ietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā uz tajā izskatāmajām interesēm (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Dorsch Consult*, 36. punkts; *Köllensperger* un *Atzwanger*, 20.–23. punkts, kā arī *De Coster*, 18.–21. punkts; skat šajā sakarā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1984. gada 26. oktobra spriedumu lietā *De Cubber* pret Beļģiju, A sērija, Nr. 86, 24. punkts).

54 Šajā gadījumā Disciplinārlietu un administratīvās padomes sastāvam, kas noteikts 1991. gada 10. augusta likuma 24. pantā, ir raksturīgi, ka tajā ietilpst vienīgi advokāti ar Luksemburgas pilsonību, kas reģistrēti advokātu reģistra I sarakstā — proti, sarakstā, kurā ietver advokātus, kuri praktizē ar savas profesijas luksemburgiešu nosaukumu un ir nokārtojuši stažēšanās gala eksāmenu — un kurus ir ievēlējušas attiecīgās Luksemburgas un Dīkirhes advokātu kolēģijas pilnsapulces.

55 Attiecībā uz Disciplinārlietu un administratīvo apelācijas padomi ar grozījumu, kas 1991. gada 10. augusta likuma 28. panta 2. punktā izdarīts ar 2002. gada 13. novembra likuma 14. pantu, salīdzinājumā ar tiesnešiem pārsvars ir dots piesēdētājiem, kuriem jābūt reģistrētiem tajā pašā sarakstā un kurus iesaka katra no šā sprieduma iepriekšējā punktā minēto kolēģiju padomēm.

56 Kā savu secinājumu 47. punktā atgādina ģenerāladvokāte, kolēģijas padomes, kuras locekļi saskaņā ar 1991. gada 10. augusta likuma 16. pantu ir advokātu reģistra

I sarakstā reģistrēti advokāti, lēmumus par atteikumu reģistrēt Eiropas advokātu pirmajā instancē kontrolē iestāde, kas sastāv tikai no tajā pašā sarakstā reģistrētiem advokātiem, un apelācijas instancē — iestāde, kuras sastāva lielākā daļa ir šādi advokāti.

57 Eiropas advokātam, kurš no kolēģijas padomes saņēmis atteikumu reģistrēt viņu advokātu reģistra IV sarakstā, šādos apstākļos ir pamatots iemesls šaubām, ka atkarībā no gadījuma visu vai vairuma iestādes locekļu intereses ir pretējas viņa interesēm, proti, apstiprināt lēmumu, ar kuru izslēdz no tirgus konkurentu, kas savu profesionālo kvalifikāciju ieguvis citā dalībvalstī, un šaubām par to, vai nav pārkāpta vienādā distance attiecībā uz lietā svarīgajām interesēm (šajā sakarā skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1989. gada 22. jūnija spriedumu lietā *Langborger* pret Zviedriju, A sērija, Nr. 155, 35. punkts).

58 Pamata lietā minēto instanču sastāvu regulējošās normas nav tādas, lai nodrošinātu pietiekamu objektivitātes līmeni.

59 Pretēji Luksemburgas Zvērinātu advokātu kolēģijas apgalvotajam, ar šīm sastāvu regulējošajām normām saistītās bažas nekliedē ar 1991. gada 10. augusta likuma 29. panta 1. punktu piedāvātā Disciplinārlietu un administratīvās padomes lēmumu pārsūdzības iespēja kasācijas kārtībā.

60 Direktīvas 98/5 9. pants, lai arī tas neizslēdz, ka vispirms pārsūdzība ir jāiesniedz iestādē, kas nav tiesu iestāde, neparedz arī, ka tiesiskais aizsardzības līdzeklis personai var būt pieejams tikai tad, kad izsmeltas cita veida pārsūdzības iespējas. Katrā gadījumā, pieņemot, ka valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēta iespēja vērsties ar pārsūdzību iestādē, kas nav tiesa, minētajā 9. pantā ir ietverta prasība par efektīvu piekļuvi saprātīgā termiņā (skat. pēc analoģijas 2002. gada 15. oktobra

spriedumu apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./ Komisija, *Recueil*, I-8375. lpp., 180.–205. un 223.–234. punkts) tiesai Kopienu tiesību izpratnē, kura ir kompetenta izlemt kā faktiskos, tā tiesību jautājumus.

61 Neatkarīgi no jautājuma, vai iepriekšēja vēršanās divās iestādēs, kuras nav tiesas, ir savietojama ar prasību par saprātīgu termiņu, Luksemburgas Lielhercogistes Kasācijas tiesas kompetencē ir vienīgi tiesību jautājumi, un tādējādi šīs tiesas kompetence nav pilnīga (šajā sakarā skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1998. gada 9. jūnija spriedumu lietā *Incal* pret Turciju, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-IV, 1547. lpp., 72. punkts).

62 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmajiem diviem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 98/5 9. pants ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretēja tāda apelācijas tiesvedība, kuras ietvaros minētās direktīvas 3. pantā paredzētās reģistrācijas atteikums ir jāapstrīd pirmajā instancē iestādē, kura sastāv tikai no advokātiem, kuri praktizē ar nosaukumu uzņēmējas valsts valodā, un apelācijas instancē — iestādē, kura lielākoties sastāv no šādiem advokātiem, bet kasācijas sūdzība iesniedzama šīs dalībvalsts augstākajā tiesā, kas var veikt vienīgi tiesību normu piemērošanas, bet ne faktu pārbaudi.

Par trešo un ceturto jautājumu

63 Ar trešo un ceturto jautājumu, kas ir izskatāmi kopā, iesniedzējtiesa jautā, vai un, ja nepieciešams, kādos apstākļos Kopienu tiesības pieļauj, ka uzņēmēja dalībvalsts uz

advokāta tiesībām praktizēt savā profesijā ar savas mītnes valsts nosaukumu var attiecināt prasību par šīs dalībvalsts valodu pārvaldīšanu.

64 Kā tas izriet no Direktīvas 98/5 sestā apsvēruma, Kopienu likumdevējs ar to bija iecerējis likvidēt atšķirības starp valstu tiesību normām par reģistrāciju kompetentajās iestādēs, kas bija nevienlīdzības un šķēršļu brīvai apritei iemesls (šajā sakarā skat. arī 2000. gada 7. novembra spriedumu lietā C-168/98 Luksemburga/Parlaments un Padome, *Recueil*, I-9131. lpp., 64. punkts).

65 Šajā kontekstā Direktīvas 98/5 3. pants paredz, ka advokātam, kurš vēlas praktizēt dalībvalstī, kas nav tā valsts, kurā viņš ieguvis savu profesionālo kvalifikāciju, ir jāreģistrējas šīs dalībvalsts kompetentajā iestādē, kurai jāveic šī reģistrācija, "kad viņš ir uzrādījis sertifikātu, kurš apliecina viņa reģistrāciju savas mītnes valsts kompetentajā iestādē".

66 Ņemot vērā Direktīvas 98/5 mērķi, kurš minēts šā sprieduma 64. punktā, gluži tāpat, kā to dara Apvienotās Karalistes valdība un Komisija, jāuzskata, ka Kopienu likumdevējs ar šīs direktīvas 3. pantu ir veicis pilnīgu tajā noteikto tiesību izmantošanas priekšnoteikumu harmonizāciju.

67 Prasība uzņēmējas dalībvalsts kompetentajai iestādei uzrādīt sertifikātu par reģistrāciju mītnes dalībvalsts kompetentajā iestādē izrādās esam vienīgais nosacījums, kas piemērojams ieinteresētās personas reģistrācijai uzņēmējā dalībvalstī, kas tai ļautu praktizēt šajā pēdējā minētajā dalībvalstī ar savas profesijas mītnes valsts nosaukumu.

68 Šo analīzi apstiprina pamatojums, kas pievienots Eiropas Parlamenta un Padomes priekšlikumam direktīvai par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija [COM(94) 572, galīgā redakcija], kura 3. panta komentāros ir paskaidrots, ka "tiesības reģistrēties [uzņēmējas dalībvalsts kompetentajā iestādē] ir tad, kad interesents uzrāda sertifikātu par reģistrāciju mītnes valsts kompetentajā iestādē".

69 Kā Tiesa jau norādījusi, Kopienu likumdevējs, lai veicinātu pamatbrīvības veikt uzņēmējdarbību īstenošanu attiecībā uz noteiktu migrējošu advokātu kategoriju, ir atturējies lemt par ieinteresēto personu zināšanu iepriekšējas pārbaudes sistēmu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Luksemburga/Parlaments un Padome, 43. punkts).

70 Ar Direktīvu 98/5 netiek pieļauts, ka Eiropas advokāta reģistrācija uzņēmējas dalībvalsts kompetentajā iestādē varētu tikt pakārtota pārrunām, kurās iestāde var izvērtēt, vai ieinteresētā persona pārvalda dalībvalsts valodas.

71 Kā to uzsvēruši Vilsons, Apvienotās Karalistes valdība un Komisija, atteikšanās no iepriekšējas zināšanu, it īpaši valodu, pārbaudes izriet no vairākiem Direktīvas 98/5 noteikumiem, kuru mērķis ir pietiekami nodrošināt indivīdu aizsardzību un pareizu tiesvedību Kopienā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Luksemburga/Parlaments un Padome, 32. un 33. punkts).

72 Saskaņā ar Direktīvas 98/5 devīto apsvērumu tās 4. pantā Eiropas advokātiem paredzētā pienākuma uzņēmējā dalībvalstī praktizēt ar mītnes valsts profesionālo

nosaukumu mērķis ir nošķirt šos advokātus no advokātiem, kuri ir integrējušies profesijā uzņēmējā dalībvalstī, kā rezultātā ieinteresētā persona tiek informēta, ka profesionālis, kam viņš uztic savu interešu aizstāvību, savu kvalifikāciju nav ieguvis šajā dalībvalstī (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Luksemburga/Parlaments un Padome, 34. punkts) un, iespējams, tam nav nepieciešamo zināšanu, it īpaši valodu zināšanu, lai nodarbotos ar viņa lietu.

73 Attiecībā uz klienta pārstāvību un aizstāvību tiesā saskaņā ar Direktīvas 98/5 5. panta 3. punktu dalībvalstīm ir tiesības prasīt, lai advokāti, kuri praktizē ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu, strādātu sadarbībā ar advokātu, kurš praktizē attiecīgajā tiesu iestādē un kurš vajadzības gadījumā būtu atbildīgs šīs iestādes priekšā, vai ar tajā praktizējošu *avoué*. Ar šādu iespēju var aizpildīt iespējamos Eiropas advokāta trūkumus saistībā ar uzņēmējas dalībvalsts tiesu iestāžu valodu pārzināšanu.

74 Saskaņā ar Direktīvas 98/5 6. un 7. pantu Eiropas advokātam ir jāievēro ne tikai mītnes dalībvalsts profesionālie un ētikas noteikumi, bet arī uzņēmējas dalībvalsts noteikumi, kuru pārkāpuma gadījumā tam draud disciplinārsods un profesionālā atbildība (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Luksemburga/Parlaments un Padome, 36.–41. punkts). Advokātiem saistošo ētikas normu vidū visbiežāk, gluži kā Eiropas Savienības Advokātu padomes (*CCBE*) pieņemtajā Ētikas kodeksā, ir arī pienākums, par kuru paredzēts disciplinārsods, neuzņemties lietas, par kurām attiecīgie profesionāļi zina vai tiem ir jāzina, ka tās nav to kompetencē, piemēram, valodu nepārvaldīšanas dēļ (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Luksemburga/Parlaments un Padome, 42. punkts). Faktiski dialogam ar klientiem, pārvaldes iestādēm un uzņēmējas dalībvalsts profesionālajām iestādēm, tāpat kā minētās valsts iestāžu paredzēto ētikas normu ievērošanai ir nepieciešams, lai Eiropas advokātam būtu nepieciešamās valodu zināšanas vai — nepietiekamu zināšanu gadījumā — iespēja vērsties pēc palīdzības.

75 Kā to darījusi arī Komisija, ir vēlreiz jāuzsver, ka viens no Direktīvas 98/5 mērķiem — kā norādīts tās piektajā apsvērumā — ir, "dodot iespēju advokātiem pastāvīgi praktizēt uzņēmējā dalībvalstī ar savas mītnes valsts profesionālajiem nosaukumiem, atbilst juridisko pakalpojumu patērētāju vajadzībām, kuri sakarā ar pieaugošo tirdzniecības plūsmu, ko it īpaši rada iekšējais tirgus, vēršas pēc konsultācijām, veicot pārrobežu darījumus, kuros bieži pārklājas starptautiskās tiesības, Kopienu tiesības un vietējie tiesību akti". Starptautiskās lietās, kā arī lietās saistībā ar dalībvalsti, kura nav uzņēmēja dalībvalsts, nav nepieciešamas tik pilnīgas uzņēmējas dalībvalsts valodu zināšanas, kā tas ir saistībā ar lietām, kurās piemērojamas pēdējās dalībvalsts tiesību normas.

76 Visbeidzot, jāatgādina, ka Eiropas advokāta pielīdzināšanai uzņēmējas valsts advokātam, ko paredz atvieglot Direktīva 98/5 saskaņā ar četrpadsmito apsvērumu, saskaņā ar šīs direktīvas 10. pantu ir nepieciešams, lai ieinteresētā persona pierādītu, ka tā vismaz trīs gadus efektīvi un regulāri ir veikusi darbību šīs valsts tiesību jomā vai, ja šis laiks ir mazāks, pierādītu jebkādas citas zināšanas, prasmes vai profesionālo pieredzi saistībā ar šīm tiesībām. Šāds pasākums ļauj Eiropas advokātam, kurš vēlas integrēties uzņēmējas dalībvalsts profesijā, iepazīties ar minētās dalībvalsts valodu vai valodām.

77 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 98/5 3. pants ir interpretējams tādējādi, ka uz advokāta reģistrāciju tādas dalībvalsts kompetentajā iestādē, kura nav valsts, kurā viņš ir ieguvis savu profesionālo kvalifikāciju, lai tas varētu praktizēt ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu, nevar attiecināt prasību par uzņēmējas dalībvalsts valodu zināšanu iepriekšēju pārbaudi.

Par tiesāšanās izdevumiem

78 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvas 98/5/EK par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija, 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretēja tāda apelācijas tiesvedība, kuras ietvaros minētās direktīvas 3. pantā paredzētās reģistrācijas atteikums ir jāapstrīd pirmajā instancē iestādē, kura sastāv tikai no advokātiem, kuri praktizē ar nosaukumu uzņēmējas dalībvalsts valodā, un apelācijas instancē — iestādē, kura lielākoties sastāv no šādiem advokātiem, bet kasācijas sūdzība iesniedzama šīs dalībvalsts augstākajā tiesā, kas var vienīgi veikt tiesību normu piemērošanas, bet ne faktu pārbaudi;

2) Direktīvas 98/5 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka uz advokāta reģistrāciju tādas dalībvalsts kompetentajā iestādē, kura nav valsts, kurā viņš ir ieguvis savu profesionālo kvalifikāciju, lai tas varētu praktizēt ar savas mītnes valsts profesionālo nosaukumu, nevar attiecināt prasību par uzņēmējas dalībvalsts valodu pārvaldīšanas iepriekšēju pārbaudi.

[Paraksti]